

[Startside](#) > ... > [Familieretlige Forhold Og Arv](#) > [Underholdsbidrag](#) > [Germany](#)

Underholdsbidrag

 Tyskland

Indholdet er leveret af

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

1 Hvad er den praktiske betydning af begreberne "underhold" og "underholdspligt"? Hvilke personer skal betale underholdsbidrag til en anden person?

Følgende personer kan have underholdspligt:

- børn over for deres forældre
- forældre over for deres børn
- ægtefæller over for hinanden
- børnebørn eller oldebørn over for deres bedsteforældre eller oldeforældre
- bedsteforældre eller oldeforældre over for deres børnebørn eller oldebørn
- forældre, der ikke er gift med hinanden, over for hinanden, når en af dem har et barn i sin varetægt
- registrerede partnere over for hinanden.

2 Indtil hvilken alder kan et barn modtage underholdsbidrag? Er der forskellige regler for underholdspligt overfor mindreårige og voksne?

Der er ingen aldersgrænse for underholdskrav til fordel for børn. Der skal betales underholdsbidrag til børn, så længe de er afhængige af det, medmindre denne økonomiske afhængighed er selvforskyldt. Når et barn har afsluttet sin uddannelse, forventes det imidlertid normalt, at det kan forsørge sig selv. I den tyske lovgivning om underholdsbidrag har mindreårige børn generelt forrang for voksne børn, i det omfang sidstnævnte ikke længere modtager undervisning i det almindelige skolesystem. Kravene til den underholdspligtige er strenge, og mindreårige har forrang for børn, der har nået myndighedsalderen

3 Skal jeg indgive min ansøgning om bidrag til en kompetent myndighed eller en retsinstans? Hvad er hovedpunkterne i proceduren?

For at få anerkendt en underholdspligt skal den underholdsberettigede normalt henvende sig til en domstol, til børne- og ungdomsmyndigheden (*Jugendamt*) eller til en notar, således at der kan udarbejdes et tvangsfuldbyrdsgrundlag (*vollstreckungsfähiger Titel*), som gør det muligt at tvangsinddrive et pengekrav.

Hvis kravet bestrides, skal det prøves i retten. Forpligtelsen til at opfylde et krav kan imidlertid anerkendes for en notar eller *Jugendamt*. *Jugendamts* beføjelser er begrænsede i forhold til notarens, idet *Jugendamt* kun kan fastslå en forpligtelse til at betale underholdsbidrag til et barn indtil det fyldte 21. år eller en mors eller fars krav i anledning af barnets fødsel.

Tvister om underholdskrav er familieretlige sager og behandles ved byrettens afdeling for familieretlige sager (*Famliengericht*). Proceduren er fastlagt i loven om procedurer i familieretlige sager og ved frivillig retspleje (*Gesetz über das Verfahren in Familiensachen und in den Angelegenheiten der freiwilligen Gerichtsbarkeit* — FamFG) og i den civile retsplejelov (*Zivilprozessordnung* — ZPO).

4 Kan der indgives ansøgning om underholdsbidrag på vegne af en slægtning (hvis ja, hvor tæt skal man være beslægtet) eller et barn?

Ifølge den civile lovbogs (*Bürgerliches Gesetzbuch* — BGB) § 1629, stk. 1, repræsenteres barnet af begge forældre, men en forælder kan repræsentere barnet alene, hvis han/hun har den fulde forældremyndighed, eller hvis han/hun har beføjelse til at træffe en beslutning alene i medfør af den civile lovbogs § 1628. Hovedreglen er derfor, at forældrene kan gøre et krav gældende på vegne af barnet, hvis de er partsrepræsentanter for barnet. I henhold til den civile lovbogs § 1629, stk. 2, første punktum, har hverken barnets far eller mor tilladelse til at repræsentere barnet i de tilfælde, hvor det i medfør af den civile lovbogs § 1795 ikke er tilladt en værge at repræsentere barnet som følge af en interessekonflikt. Dette er bl.a. tilfældet, hvis det drejer sig om en juridisk tvist mellem barnet og en ægtefælle til en af forældrene. I disse situationer skal der udpeges en person, som kaldes en "ekstra omsorgsperson" (*Ergänzungspfleger*), og som skal fungere som barnets repræsentant og gøre kravet gældende på barnets vegne. Underholdskrav er en undtagelse til hovedreglen. I henhold til den civile lovbogs § 1629, stk. 2, andet punktum, kan den forælder, der har barnet i sin varetægt, indgive et krav om underhold vedrørende barnet til den anden forælder, hvis forældrene har fælles forældremyndighed. Den civile lovbogs § 1629, stk. 3, indeholder en undtagelse til denne bestemmelse, som finder anvendelse på de tilfælde, hvor barnets forældre er gift med hinanden eller lever i et registreret partnerskab, men ikke har samme bopæl, eller hvor der verserer en ægteskabs- eller separationssag mellem dem. I disse tilfælde har den ene forælder kun tilladelse til at gøre barnets underholdskrav gældende over for den anden forælder i sit eget navn. Formålet med dette er at undgå, at barnet bliver part i forældrenes skilsmisssag.

5 Hvis jeg ønsker at indbringe sagen for retten, hvordan finder jeg så ud af, hvilken ret der er kompetent?

Afdelingerne for familieretlige sager under byretterne (*Amtsgericht*) har kompetence til at behandle sager om underholdsbidrag. Det fastslås i § 232 i loven om procedurer i familieretlige sager og ved frivillig retspleje (FamFG), hvilken ret der har stedlig kompetence.

Under behandlingen af en ægteskabssag er den stedlig kompetente ret som hovedregel den, der er eller var førsteinstansret i skilsmisssagen. I andre tilfælde har sagsøgtes hjemting ofte den stedlige kompetence. Situationen er en anden, når det drejer sig om sager, der vedrører underholdspligt over for en mindreårig eller over for en person, der behandles som en mindreårig. I disse tilfælde er den kompetente domstol barnets hjemting eller hjemtinget for den forælder, der har beføjelse til at handle på vegne af barnet. Dette gælder imidlertid ikke, hvis barnet eller en af forældrene normalt bor i udlandet.

Barnet kan, hvis det gør krav om opfyldelse af underholdspligten gældende over for begge forældre, også anlægge sagen ved den ret, der ville have kompetence til at behandle et krav mod blot den ene af forældrene.

6 Er det nødvendigt for mig som ansøger at benytte en mellemmand for at bringe sagen for retten (f.eks. en advokat, en central eller lokal myndighed etc.) Hvilke procedurer gælder, hvis dette ikke er tilfældet?

I princippet skal parterne være repræsenteret ved en advokat i sager om underholdsbidrag, som behandles ved retten. Det er dog ikke nødvendigt at være repræsenteret ved en advokat i forbindelse med begæringer om foreløbig kendelse (*einstweilige Anordnung*). Det er heller ikke nødvendigt for et barn at have en advokat, hvis *Jugendamt* yder bistand og repræsenterer barnet med henblik på at gøre et underholdskrav gældende.

7 Skal jeg betale et gebyr for at indbringe sagen for retten? Hvis ja, hvor højt må det antages at være? Hvis mine økonomiske midler er utilstrækkelige, kan jeg så få bevilget retshjælp til at dække sagens omkostninger?

I sager om underholdskrav, der behandles ved retten, skal der i princippet betales sagsomkostninger, som kan

opdeles i retsgebyrer og udgifter. Omkostningernes størrelse afhænger af sagsgenstandens værdi og af sagens forløb samt af udviklingen i den pågældende sag.

Den betalingspligtige er i første omgang den, som retten i sin afgørelse pålægger omkostningerne. I princippet er det den, der taber sagen.

En part, der på grund af sine personlige og økonomiske forhold ikke kan betale alle sagsomkostningerne, eller som kun kan betale dem delvist eller i rater, kan søge om retshjælp (*Verfahrenskostenhilfe*), der kan hjælpe med at dække sagsomkostningerne i forbindelse med rettens behandling af underholdskravet. Der skal dog være tilstrækkelig udsigt til en vellykket udgang på den påtænkte retsforfølgelse eller det påtænkte forsvar, som ikke må hvile på et løst grundlag. Afhængig af den pågældende parts indkomst og aktiver kan der tildeles retshjælp til hel eller delvis dækning af retsgebyrerne og vedkommendes udgifter til advokatsalær. Hvis den pågældende part taber sagen, dækkes modpartens udgifter til advokatsalær dog ikke.

8 Hvilken form for underholdsbidrag er det sandsynligt, at retten vil tilkende? Hvordan beregnes bidragets størrelse? Kan rettens afgørelse ændres, hvis leveomkostningerne eller familieforholdene ændrer sig? Hvis ja, hvordan? (f.eks. ved hjælp af en automatisk indeksregulering)?

Underhold skal betales som et fast beløb. Beløbets størrelse afhænger af den underholdsberettigedes krav og behov og den bidragspligtiges økonomiske formåen. De regionale retter i første instans (*Oberlandesgericht*) har med henblik på beregningen heraf udarbejdet tabeller og retningslinjer, som bidrager til fastsættelsen af et fast beløb for de elementer, der skal medtages i beregningen. Der tages ofte udgangspunkt i den såkaldte "Düsseldorfer Tabelle", som anvendes i vid udstrækning til beregning af børnebidrag.

Hvis der sker ændringer i de faktiske omstændigheder, som rettens kendelser er baseret på, kan disse kendelser ændres på begæring af den underholdsberettigede eller bidragspligtige. Et mindreårigt barns underholdsydelse kan også være indeksreguleret i henhold til den civile lovbogs § 1612a, stk. 1, første punktum, og står da anført som en procentsats af normalbidragets til enhver tid gældende grundbeløb. Normalbidragets grundbeløb er reguleret i den civile lovbogs § 1612a, stk. 1, andet og tredje punktum, og stiger gradvist på en tretrinsskala i takt med, at barnet bliver ældre. Hvis en retskendelse omhandler et indeksreguleret underholdsbidrag, er det ikke nødvendigt at ændre kendelsen, når barnet bliver omfattet af en ny aldersklasse.

9 Hvordan og til hvem udbetales underholdsbidraget?

Underholdsbidraget betales i princippet forud hver måned til den underholdsberettigede eller, hvis der er tale om mindreårige, til den forælder, der har den mindreårige i sin varetægt, eller til den part, der ellers er berettiget til at modtage underholdsbidraget.

10 Hvilke foranstaltninger kan der træffes for at tvinge en bidragspligtig (debitor), som ikke betaler frivilligt, til at betale?

Et underholdskrav, som retten har fastsat, kan tvangsfuldbyrdes (*Zwangsvollstreckung*). Tvangsfuldbyrdelsen gennemføres i overensstemmelse med de almindelige regler på området.

Den forpligtelse, der påhviler den bidragspligtige, skal i øvrigt også ses i lyset af, at det er strafbart ikke at opfylde sin underholdspligt.

Hvis den bidragspligtige ikke opfylder sin underholdspligt, kan vedkommende idømmes en frihedsstraf på op til tre år eller straffes med bøde. Hvis frihedsstraf er uundgåelig, kan retten gøre dommen betinget og give den dømte pålæg om at efterkomme forpligtelsen til at betale underholdsbidrag. Retten ophæver derefter strafudsættelsen, hvis den dømte groft eller vedholdende overtræder pålægget og derved giver grund til at frygte, at vedkommende vil begå yderligere strafbare handlinger, særlig ved at misligholde sin underholdspligt. Ved førstegangsløvetrædere kan den offentlige anklager foreløbigt undlade at rejse tiltale, eller retten kan foreløbigt indstille sagen, hvis den tiltalte samtidig får pålæg om at opfylde sin underholdspligt ved at betale et nærmere angivet beløb.

11 Beskriv kort eventuelle begrænsninger for tvangsfuldbyrdelsen, navnlig regler om debitorbeskyttelse og om frister og forældelse?

Fogeden (*Gerichtsvollzieher*) kan gøre udlæg i løsøre (*Pfändung*) (den civile retsplejelovs § 808, stk. 1). De situationer, hvor denne form for udlæg er tilladt, er begrænset i den civile retsplejelovs §§ 811-812. De genstande, der er anført i lovens § 811, er undtaget. I henhold til lovens § 811, stk. 2, gælder denne undtagelse for varer, der er købt med ejendomsforbehold (*Eigentumsvorbehalt*). I medfør af lovens § 811a og § 811b kan værdigenstande, der er omfattet af undtagelsen i § 811, erstattes af genstande med en lavere værdi, men med samme funktion.

Den bidragspligtiges bopæl kan udelukkende ransages uden dennes samtykke, hvis der foreligger en dommerkendelse (den civile retsplejelovs § 758a).

Udlægsforretninger gennemføres af fogedretten. Ifølge § 850 ff. i den civile retsplejelov er arbejdsindkomst undtaget fra udlæg. Hvor stor en andel af den bidragspligtiges indkomst, der friholdes for udlæg, afhænger ikke blot af den bidragspligtiges indkomst, men ligeledes af, hvor mange personer den bidragspligtige har forsørgerpligt over for. Som hjælp ved beregningen heraf er der udarbejdet en tabel med angivelse af grænser for undtagelser, der er vedlagt lovens § 850c som bilag. Denne tabel revideres regelmæssigt, og om nødvendigt tilpasses niveauet.

Hvis der foretages fuldbyrdelse på grundlag af et underholdskrav eller et krav, der følger af en retsstridig handling (*unerlaubte Handlung*), som er foretaget med forsæt, er det ifølge den civile retsplejelovs § 850d og § 850f tilladt fogedretten at fastsætte et andet niveau for friholdelse for pantsætning på begæring af den underholdsberettigede. Den bidragspligtige kan ligeledes begære fastsættelse af et andet niveau, hvis vedkommende har særlige personlige behov, i medfør af den civile retsplejelovs § 850f, stk. 1.

En konto, der tilhører den bidragspligtige, kan ifølge den civile retsplejelovs § 850k friholdes for beslaglæggelse ("*P-konto*"). Formålet med denne konto er at sikre en rimelig levestandard for den bidragspligtige samt de personer, som vedkommende har forsørgerpligt over for. Først og fremmest ydes der automatisk beskyttelse af indestående indtil grundfradraget, der på nuværende tidspunkt udgør 1 178,95 EUR pr. kalendermåned. Under visse omstændigheder kan dette grundfradrag forhøjes som følge af f.eks. andre underholdsforpligtelser, der er bindende for den bidragspligtige. Der findes yderligere oplysninger om de beløb, der friholdes for beslaglæggelse, på adressen

<http://www.bmjv.de/DE/Themen/FinanzenUndAnlegerschutz/ZwangsvollstreckungPfaendungsschutz/Pfaendungsschutzkonto.html>. Børnebidrag og visse sociale sikringsydelser beskyttes i særdeleshed. Det eneste, den bidragspligtige skal gøre for at opnå denne form for beskyttelse, er at give banken dokumentation for disse forpligtelser. I visse særlige tilfælde, hvor den bidragspligtige har særlige behov (f.eks. som følge af sygdom), kan fogedretten tilpasse grundfradraget individuelt.

I princippet finder den almindelige forældelsesfrist på tre år (den civile lovbogs § 195) anvendelse på underholdskrav. Fristen begynder at løbe fra udgangen af det år, kravet opstod i, og hvor den underholdsberettigede fik kendskab til det (den civile lovbogs § 199, stk. 1). En forældelsesfrist på 30 år finder alene anvendelse på forfaldne underholdskrav, der kan tvangsfuldbyrdes (den civile lovbogs § 197, stk. 1, nr. 3), og begynder at løbe fra den dato, hvor retskendelsen fik retskraft, hvor tvangsfuldbyrdelsesgrundlaget blev oprettet, eller — hvis der er tale om dokumenter — hvor de blev ført til protokols (den civile lovbogs § 201, stk. 1).

I forbindelse med underholdskrav kan forældelsen imidlertid afbrydes. En sådan afbrydelse indebærer, at den periode, i hvilken forældelsen var afbrudt, ikke tages i betragtning ved fastsættelse af forældelsesfristen (den civile lovbogs § 209). Det gælder f.eks. for underholdsbidrag til et barn, indtil barnet fylder 21 år (den civile lovbogs § 207, stk. 1, nr. 2, litra a)).

Hvis der indledes eller anmodes om retslig fuldbyrdelse, begynder den almindelige forældelsesfrist på tre år (den civile lovbogs § 212, stk. 1, nr. 2) at løbe på ny. Dermed undgås det, at senere underholdskrav, der kan fuldbyrdes, forældes.

12 Findes der en organisation eller en myndighed, som kan være behjælpelig med at inddrive underholdsbidraget?

Underholdskendelsen er et normalt eksigibelt pengekrav (*Vollstreckungstitel*), hvilket vil sige, at den underholdsberettigede i princippet skal følge de normale fuldbyrdesregler og selv gøre sit krav gældende.

Jugendamt kan imidlertid hjælpe med inddrivelsen, hvis det i forvejen bistår barnet, jf. den civile lovbogs § 1712. Det kan bistå barnet, hvis den forælder, der anmoder herom, har forældremyndigheden alene, eller hvis forældrene har fælles forældremyndighed, men den forælder, der anmoder om myndighedsbistand, har barnet i sin varetægt.

Der skal sondres mellem dette scenarie og en situation, hvor en underholdsberettiget modtager bestemte sociale ydelser, som dækker et behov, der ellers skulle være dækket af underholdsbidraget. Hvis modtageren af disse socialsikringsydelser har et underholds krav mod en bidragspligtig, som endnu ikke er blevet opfyldt, indtræder den kompetente myndighed i underholdskravet og kan derefter gøre underholdskravet gældende i eget navn.

I særlige tilfælde, hvor et barn opfores af en enlig forælder, og den anden forælder ikke betaler underholdsbidrag kontant, kan der udbetales bidrag efter lov om forskudsbetaling af underholdsbidrag (*Unterhaltsvorschussgesetz* — UVG). I så fald gør kontoret for forskudsbetaling af underholdsbidrag (*Unterhaltsvorschusskasse*) herefter det underholdskrav, som det er indtrådt i, gældende.

Hvis den bidragspligtige endvidere ikke betaler underholdsbidrag, og der skal ydes socialhjælp (*Sozialhilfe*) (forudsat at de øvrige betingelser herfor er opfyldt), indtræder det organ, der udbetaler socialhjælpen, i underholdskravene (på samme måde som i forbindelse med den ovenstående forskudsbetaling) og kan herefter gøre dem gældende. I forbindelse med arbejdsløshedsunderstøttelse (*Grundsicherung für Arbeitssuchende*) sker denne indtræden først, når det organ, der udbetaler understøttelsen, skriftligt giver den bidragspligtige meddelelse herom.

13 Kan private eller offentlige organisationer helt eller delvist udbetale bidraget forskudsvist på debtors vegne?

De ydelser, der er omfattet af loven om forskudsbetaling af underholdsbidrag, samt socialhjælp og arbejdsløshedsunderstøttelse som nævnt i spørgsmål 12 er uafhængige socialsikringsydelser af begrænset omfang og ikke underholdsbidrag i egentlig forstand. De udbetales direkte til den bidragsberettigede af de kompetente myndigheder. De er ikke afhængige af, om underholdskravet kan inddrives. De offentlige myndigheder, der er indtrådt i kravet, kan gøre kravet gældende i eget navn.

I modsætning til ydelser efter loven om forskudsbetaling af underholdsbidrag samt socialhjælp og arbejdsløshedsunderstøttelse giver *Jugendamts* bistand med hensyn til pengekrav ikke noget selvstændigt ydelseskrav over for den kompetente myndighed. Her begrænser myndighedens hjælp sig til at bistå den underholdsberettigede med at gøre sit underholdskrav gældende og fuldbyrde kravet.

14 Hvis jeg bor i dette medlemsland, og debitor har bopæl i et andet land:

14.1 Kan jeg så få hjælp fra en myndighed eller privat organisation i det pågældende land?

Hvis en underholdsberettiget agter at fuldbyrde et underholdskrav over for en bidragspligtig, der bor i udlandet, kan vedkommende anmode om bistand hertil fra forbundskontoret for retlige anliggender (*Bundesamt für Justiz*) i Bonn. Forbundsrepublikken Tyskland har udpeget *Bundesamt für Justiz* til at fungere som den centrale myndighed for grænseoverskridende sager om underholdsbidrag.

14.2 Hvis ja, hvordan kan jeg så komme i kontakt med den relevante myndighed eller private organisation?

Anmodninger fra en underholdsberettiget med bopæl i Tyskland i henhold til artikel 55 i EU's forordning om underholdsplicht, artikel 9 i Haagerprotokollen af 23. november 2007 om, hvilken lov der finder anvendelse på

underholdspligt, eller artikel 2, stk. 1 og 2, i FN-konventionen af 1956, skal indgives til den relevante centralmyndighed via *Bundesamt für Justiz* i Bonn. Der findes yderligere oplysninger på adressen: https://www.bundesjustizamt.de/DE/Themen/Buergerdienste/AU/AU_node.html.

Centralmyndighedens kontaktoplysninger:

Bundesamt für Justiz (justitsministeriet)

Referat II 4
53094 Bonn
Tyskland

E-mailadresse: auslandsunterhalt@bfj.bund.de

Telefon: +49 (0)228 99410 6434

Fax: +49 (0)228 99410 5202

15 Hvis jeg bor i det andet land, og debitor befinder sig i dette land:

15.1 Kan jeg så sende en ansøgning direkte til en sådan myndighed eller privat organisation?

Underholdsberettigede, som bor i udlandet, kan indgive en anmodning til centralmyndigheden i deres bopælsland i overensstemmelse med artikel 55 i EU's forordning om underholdspligt, artikel 9 i Haagerprotokollen af 23. november 2007 om, hvilken lov der finder anvendelse på underholdspligt, eller artikel 2, stk. 1 og 2, i FN-konventionen af 1956.

15.2 Hvis det er tilfældet, hvordan kan den myndighed eller private organisation kontaktes, og hvilken hjælp kan jeg få?

Anmodningen skal indgives via centralmyndigheden i den underholdsberettigedes bopælsland. Herefter videresendes den til centralmyndigheden i Tyskland (jf. 14.2).

16 Er medlemsstaten bundet af Haagerprotokollen af 2007?

Ja.

17 Hvis landet ikke er bundet af Haagerprotokollen af 2007, hvilken lovgivning finder så anvendelse på kravet på underholdsbidrag i henhold til landets internationale privatret? Hvilke er de relevante internationale privatretlige regler?

Ikke relevant.

18 Hvilke regler gælder for adgangen til domstolsprøvelse i grænseoverskridende sager inden for EU i overensstemmelse med kapitel V i forordningen om underholdspligt?

Sagsomkostningerne ved behandling af sager om underholdsbidrag skal som hovedregel betales forud. Der ydes retshjælp i henhold til artikel 44-47 i forordningen om underholdspligt inden for forordningens anvendelsesområde. Der er under visse omstændigheder undtagelser fra kravet om forudbetaling, navnlig hvis der ydes retshjælp.

19 Hvilke foranstaltninger har denne medlemsstat truffet for at sikre udførelsen af de opgaver, der er omhandlet i artikel 51 i forordningen om underholdspligt?

Tyskland har givet sin centralmyndighed, *Bundesamt für Justiz*, de beføjelser, som er nødvendige for at sikre en effektiv iværksættelse af de foranstaltninger, der er beskrevet i artikel 51.

Denne webseite er en del af [Dit Europa](#).

Vi vil gerne have din [feedback](#) om, hvor nyttige informationerne er for dig.

Sidste opdatering: 06/01/2025

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJN-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.